

Nieuwsbrief ONSwv – mei 2025

Uit het bestuur

De presentatie van de Voorjaarsnota heeft tot veel kritiek geleid vanuit het onderwijs. Met name het schrappen van de Onderwijskansenregeling heeft boosheid veroorzaakt. De kabinetsplannen zorgen voor extra druk op het onderwijs, terwijl de sector al voor grote opgaven staat. Gemeenten krijgen wel extra geld voor met name jeugdzorg, maar de vraag is of hiermee een oplossing wordt geboden voor het echte vraagstuk of dat er sprake is van doorschuiven van de financiële problematiek.

De toenemende druk op zowel het onderwijs als op gemeenten heeft uiteraard ook consequenties voor samenwerkingsverbanden en voor onze regierol in het verbinden van onderwijsondersteuning en jeugdhulp. Deze rol en de positie van samenwerkingsverbanden heeft in de recente voortgangsrapportage passend onderwijs goede aandacht gekregen en daar zijn we blij mee. Maar we maken ons ook zorgen over de manier waarop we inclusief onderwijs kunnen stimuleren als voldoende en structureel geld ontbreekt en we bovendien voortdurend gehinderd worden door de fragmentatie en verkokering in het bestaande stelsel voor de jeugd. Samenhangend Rijksbeleid en ruimte om te doen wat nodig is, is voor samenwerkingsverbanden en gemeenten een absolute noodzaak om ambities op inclusief onderwijs te helpen realiseren. We hopen dat het Kamerdebat op 21 mei een inhoudelijk gesprek losmaakt dat gaat over het echte vraagstuk: hoe kunnen we de ontwikkeling van kinderen en jongeren weer centraal stellen?

Naast de ontwikkelingen in de wereld om ons heen bouwen we ondertussen ook door aan de vereniging. Fijn dat we op 9 april een live ALV konden houden in Driebergen, met ruimte voor het goede gesprek en veel input voor de doorontwikkeling van onze vereniging en van de samenwerkingsverbanden in het algemeen, mede naar aanleiding van de motie Soepboer.

Op 18 juni zien we elkaar online tijdens de volgende ALV. Reserveer vast 13 november van 9.30 tot 11.30 uur voor de volgende LIVE ALV, voorafgaand aan de jaarlijkse 24 uursconferentie.

1. Kamerbrief Passend Onderwijs

De Kamerbrief over passend onderwijs is verschenen. Deze brief vormt belangrijke input voor het Kamerdebat op 21 mei 2025. De Kamerbrief geeft een stand van zaken op de verbeteraanpak passend onderwijs, gaat in op een aantal moties en toezeggingen en - in het verlengde van het sturingsdebat - op de wens van de Kamer om de sturing op onderwijspartijen aan te scherpen. ONSwv was nauw betrokken bij de totstandkoming van deze brief voor wat betreft de passages over de samenwerkingsverbanden. De definitieve tekst is de uitkomst van bespreking met veel verschillende partijen. In de Kamerbrief krijgt ONSwv positie en een voortrekkersrol in de uitwerking van de motie Soepboer. ONSwv heeft zich ingespannen om die voortrekkersrol te krijgen en is blij dat dit tot resultaat geleid heeft. Verder hebben we met OCW gewerkt aan een visie op samenwerkingsverbanden. Wat hiervan is opgenomen in de Kamerbrief is wat ons betreft de essentie. In de bijlage bij de Kamerbrief is ook belangrijke informatie opgenomen over de generieke korting (zie onder punt 2). De Kamerbrief en bijlagen zijn [hier](#) terug te vinden.

2. Uitspraak en vervolg Generieke Korting

In de [bijlage](#) bij de Kamerbrief Passend Onderwijs is de Staatssecretaris ook ingegaan op de uitspraak van de rechtbank over generieke korting bovenmatige reserves samenwerkingsverbanden. Het ministerie heeft besloten niet in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak. De uitspraak heeft tot gevolg dat de definitieve bedragen voor 2023 opnieuw moeten worden vastgelegd en de compensatieregeling moet worden ingetrokken. Hiervoor zal een wijzigingsregeling worden gemaakt. Concreet betekent dit dat aan die samenwerkingsverbanden die niet of slechts gedeeltelijk gecompenseerd zijn voor de generieke korting een nabetaling gedaan moet worden. Het gaat om een bedrag van € 19,9 miljoen (exclusief wettelijke rente).

Over de uitwerking hiervan zijn al diverse vragen aan ONSwv gesteld, mede gezien de berichten via de accountants rond de “Niet uit de balans blijkende verplichtingen” in de jaarrekening 2024. Tot het moment van genoemde brief was de accountant akkoord met een tekstuele toelichting omtrent de situatie na de rechterlijke uitspraak. Nu stelt echter (een deel van) de accountants dat er een bedrag als vordering dient te worden opgenomen.

Er is nog geen landelijke richtlijn vanuit de besluitvorming over de Jaarverslaggevingsregels, wat kan leiden tot willekeur en verschillen in uitvoering van Jaarrekeningen 2024 tussen SWV's. We zijn hierover als bestuur van ONSwv in gesprek met het ministerie. OCW komt binnenkort met een (algemene) brief op dit thema naar alle SWV's. Ook is OCW in gesprek met DUO over de termijn waarop dit besluit kan worden uitgevoerd. Daarbij speelt als complicerende factor mee dat er ook wettelijke rente over de verschuldigde bedragen dient te worden vergoed. Omdat het moment van uitbetalen nog niet bekend is, kan er in de genoemde brief nog geen bedrag per SWV worden opgenomen en is het ramen van de vordering ook niet in een geldbedrag uit te drukken. Om reden van die onduidelijkheid heeft OCW tevens toegezegd dit dilemma intern door te zetten naar collega's die in overleg met de accountancy hierover in gesprek gaan. Op welke termijn daar meer duidelijkheid op komt is op het moment van schrijven van dit bericht nog niet te zeggen. Voor vragen, neem contact op met Gert van de Kamp (g.vandekamp@leerlingenzorgnww.nl).

3. Staat van het onderwijs 2025

De Staat van het Onderwijs 2025 is gepubliceerd. Een belangrijk document om te bepalen of we als samenwerkingspartners in het onderwijs op de goede weg zijn. De Staat van het Onderwijs maakt positieve ontwikkelingen zichtbaar én is duidelijk over wat beter kan. De Inspectie van het Onderwijs constateert dat het samenwerkingsverbanden steeds beter lukt om samen met scholen, schoolbesturen en gemeenten tot een netwerk van ondersteuning te komen dat aansluit bij wat kinderen en jongeren nodig hebben.

Natuurlijk zijn er ook uitdagingen. Elke regio is anders en niet overal zijn de voorwaarden aanwezig om op volle kracht te innoveren. Aan die verschillen willen we samen doen wat mogelijk is. Een duidelijke landelijke visie op samenwerkingsverbanden en hun rol en positie is hierin voorwaardelijk.

Wat opvalt: er is beweging. Er wordt samengewerkt, verantwoordelijkheid genomen, koers gekozen. We zijn de weg naar inclusief onderwijs ingeslagen en daarin komen we verder – stap voor stap. We zijn blij dat dit wordt erkend in de Staat van het Onderwijs. Geen eindpunt, maar een belangrijke tussenstap. Lees hier de [Staat van het Onderwijs](#).

4. Uitgangspunten nieuwe bekostiging LWOO en Pro

Zoals bekend komt er een nieuwe bekostigingssystematiek voor de aanvullende ondersteuning van het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en het praktijkonderwijs (pro). Pro-scholen worden daarin rechtstreeks aanvullend bekostigd (aan de basisbekostiging verandert niets) en wordt de behoefte aan lwoo binnen een samenwerkingsverband beter ingeschat (via een CBS-indicator) en het budget op basis daarvan verdeeld.

Momenteel is er (opnieuw) vertraging in de beoogde invoeringsdatum als gevolg van de motie Westerveld waarin de Kamer heeft verzocht om onderzoek te doen naar de verkenning van het afschaffen van de tlw voor het praktijkonderwijs, inclusief de financiële gevolgen.

Dit betekent in ieder geval dat de verwachte datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel dat nodig is voor de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek op dit moment 1 januari 2028 is. De uitkomsten van het genoemde onderzoek worden berokken in het wetstraject. Gezien de doorlooptijd van een dergelijk traject en het feit dat wijzigingen op 1 januari in werking moeten treden, is eerdere inwerkingtreding niet mogelijk.

Als bestuur hebben we aangegeven begrip te hebben voor de noodzaak tot hernieuwd uitstel vanwege genoemde processtappen, maar hebben daarbij ook aangedrongen op duidelijkheid voor alle betrokkenen, omdat de onzekerheid nu nog weer langer voortduurt. Voor vragen, neem contact op met Gert van de Kamp (g.vandekamp@leerlingenzorgnvw.nl) of Piet Hein Herfkens (PHA.Herfkens@futura.nl).

5. Terugblik Netwerkbijeenkomst SWV'en en gemeenten | Aandacht voor het jonge kind: inclusieve kinderopvang in de praktijk | Steunpunt Passend Onderwijs

Hoe zorg je ervoor dat alle kinderen samen kunnen opgroeien binnen de kinderopvang, ongeacht hun ondersteuningsbehoefte? Inclusieve kinderopvang is een belangrijke stap richting kansengelijkheid en een stevige basis voor de toekomst van jonge kinderen. Maar hoe pak je dat aan binnen de huidige wet- en regelgeving? Tijdens het webinar op 17 april 2025 werd er besproken hoe gemeenten, onderwijs- en kinderopvangorganisaties werken aan inclusieve kinderopvang in de praktijk. Om het webinar terug te kijken of voor meer informatie, [klik hier](#). De volgende netwerkbijeenkomst is op 11 juni van 9.00 tot 10.30. Het thema zal zijn 'Leren en professionaliseren: een sterke pedagogische basis in de klas'.

6. Leertraject Inclusief Onderwijs | Ontwikkelkracht & de Korenaar

Ontwikkelkracht heeft samen met expertiseschool de Korenaar (Eindhoven) een leertraject over inclusief onderwijs ontwikkeld: *Hoe zou het zijn als inclusief onderwijs de norm was op jullie school? In één schooljaar ontdek je samen met je team hoe je denkt in kansen, de kracht van samenwerking benut en inclusie concreet toepast. Met de kennis en expertise van de Korenaar werken jullie als team in één jaar tijd toe naar een omgeving waarin elk kind zich welkom voelt. Wat zou het betekenen voor jullie leerlingen als iedere leerling de ruimte krijgt om te groeien? Samen bouwen aan een school waar ieder kind welkom is. Thuis nabij onderwijs als NORMaal.*

Voor meer informatie, [klik hier](#).

7. NRO-leidraden 'Leerkracht-leerlingrelaties'

Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) heeft twee leidraden over leerkracht-leerlingrelaties gepubliceerd. De leidraden zijn gebaseerd op de meest recente nationale en internationale onderzoeken, waarvan de inzichten worden uitgewerkt naar praktische aanbevelingen. Bij de totstandkoming werkt het NRO nauw samen met het onderwijsveld, van de keuze van het onderwerp tot de inhoudelijke uitwerking.

- Leidraad [Leerkracht-leerlingrelaties in het primair onderwijs](#)
- Leidraad [Leraar-leerlingrelaties in het voortgezet onderwijs](#)

8. Ruimte in Regels

Het is belangrijk dat ieder kind zich kan ontwikkelen op een passende en veilige plek. Hiervoor is het soms nodig dat onderwijs en zorg meer flexibel worden ingezet. Binnen de huidige wet- en regelgeving zijn er al verschillende mogelijkheden voor scholen, besturen en samenwerkingsverbanden om maatwerk te bieden, bijvoorbeeld via een afwijking van de onderwijstijd of het inrichten van speciale voorzieningen. Het is belangrijk dat deze mogelijkheden bekend zijn bij scholen, besturen en samenwerkingsverbanden. Vanuit het Steunpunt Passend Onderwijs zijn deze mogelijkheden weergegeven op de pagina [Ruimte in Regels](#). De Inspectie van het Onderwijs heeft recentelijk de eigen brochure getiteld [Ruimte in Regels](#) vernieuwd, hierin staat een overzicht van de belangrijkste regels rondom administratie en verantwoording voor het primair onderwijs.

9. Regiokring OPR-voorzitters

Op maandag 31 maart vond de eerste online bijeenkomst plaats van de regiokring voor voorzitters van OPR'en met als doel: leren van én met elkaar. Bruggen bouwen tussen samenwerkingsverbanden. Naast bijeenkomsten is ook het doel om een gezamenlijke teamsomgeving op te zetten waar voorzitters elkaar kunnen vinden, informatie kunnen delen en laagdrempelig kunnen samenwerken. Wil je meer weten of als OPR-voorzitter aansluiten bij de regiokring van OPR-voorzitters? Stuur dan een e-mail naar opr@demeierij-po.nl. voor meer informatie, [klik hier](#).

10. Beleidsregel financiële sancties onderwijsinstellingen gewijzigd

Al in 2022 werd de [beleidsregel financiële sancties](#) bij bekostigde onderwijsinstellingen aangepast. De beleidsregel biedt sinds 1 januari 2023 meer ruimte aan de Inspectie van het Onderwijs om sneller in te grijpen bij tekortkomingen van onderwijsinstellingen. In tegenstelling tot de oude beleidsregel wordt niet meer eerst opgeschort, maar wordt direct overgegaan tot inhouding van bekostiging. Met ingang van 1 januari 2025 is de [beleidsregel opnieuw aangepast](#) en geldt deze ook voor de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor meer informatie, [klik hier](#).

11. Werkbijeenkomsten toezichtkader inspectie 2027

De inspectie voor het onderwijs is bezig met het opstellen van het toezichtkader voor 2027. Om hiervoor input op te halen organiseert de inspectie een aantal werkbijeenkomsten. Ook het toezichtkader voor swv'en zal hierbij aanbod komen. De werkbijeenkomsten vinden op de volgende momenten plaats:

- Woensdag 21 mei 16.30-19.30, Utrecht
- Maandag 26 mei 16.30-19.30, Zwolle
- Maandag 2 juni 16.30-19.30, Tilburg

Voor vragen of om deel te nemen kan er contact opgenomen worden met kader@owinsp.nl.

12. Rectificatie bericht lijst test- en screeningsinstrumenten

Jaarlijks wordt de regeling test- en screeningsinstrumenten opgesteld, waarin de toetsen staan die gebruikt kunnen worden voor de indicatiestelling in het komende schooljaar voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Voor de indicatiestelling voor het schooljaar 2025 -2026, de regeling die op 1 oktober 2024 is gepubliceerd, heeft onverhoopt een aantal toetsaanbieders, na een tussentijdse check bij het College voor Toetsen en Examens, de nieuwe goedkeuring voor de toetsen niet tijdig doorgegeven. Daarom zijn ze momenteel niet op de lijst test- en screeningsinstrumenten opgenomen. Dit is dit voorjaar aan het licht gekomen, terwijl scholen al wel gebruik zijn gaan maken van deze toetsen. Het is niet de bedoeling dat de leerlingen hier de dupe van zijn en opnieuw getoetst moeten worden. Daarom is bij hoge uitzondering een rectificatie op de huidige regeling gemaakt. Lees het volledig bericht [hier](#).

13. Lobby ONSwv

Op 21 mei staat het commissiedebat Passend Onderwijs gepland. Voor ONSwv een belangrijk debat waarvoor we een duidelijke boodschap mee willen geven. De harde bezuinigingen die worden doorgevoerd in het onderwijs ondermijnen de ambities op passend en inclusief onderwijs en raken steeds dezelfde groep: kwetsbare kinderen en jongeren. Op deze manier wordt het fundament onder goed onderwijs afgebroken. Ondertussen zien we dat het stelsel voor de jeugd volledig is dichtgeslibd. Er zijn steeds meer jongeren die thuis zitten zonder onderwijs, de deelname aan het gespecialiseerd onderwijs blijft groeien, evenals het beroep op jeugdhulp, en steeds meer jonge kinderen maken noodgedwongen gebruik van zwaardere, specialistisch aanbod, omdat er geen passend alternatief is binnen de reguliere kinderopvang of het basisonderwijs. We willen aandacht vragen voor de noodzaak van integraal beleid, lokale ruimte voor gemeenten en samenwerkingsverbanden om kansen voor kinderen en jongeren te vergroten en structureel geld. Het commissiedebat zou zich moeten richten op het falende stelsel zelf.

Samen met alle gemeenten van Nederland hebben we daarom [een brief](#) gestuurd aan de Tweede Kamer. We hebben er daarmee ook bewust voor gekozen om onze inbreng voor het debat niet te versnipperen door op deelonderwerpen te gaan lopen, maar ons te concentreren op de hoofdboodschap: we roepen op om niet het systeem, maar de ontwikkeling van kinderen en jongeren centraal te stellen. Daarom dringen wij aan op:

1. Het terugdraaien van de bezuiniging op het funderend onderwijs, waaronder de Onderwijskansenregeling.
2. Een samenhangende Jeugdagenda vanuit alle betrokken ministeries.
3. Sturing op het realiseren van inclusief onderwijs, zoals ook bepleit in de **Staat van het Onderwijs 2025**.

In samenwerking met de VNG is ook een [vierdelige podcast serie](#) gestart om te laten zien hoe op lokaal niveau wordt samengewerkt aan het vergroten van de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren. Nu wordt hiervoor experimenteerruimte benut en soms buiten de lijntjes gekleurd. Liever zouden we zien dat deze voorbeelden onderdeel van (toekomstig) structureel beleid worden.

In aanloop naar het debat hebben we ook met Kamerleden gesproken en een aantal van hen op werkbezoek gehad. Daarmee konden we de kansen, maar ook de knelpunten in het organiseren van een passend en kansrijk aanbod goed illustreren.

14. Kameragenda onderwijs

- 21 mei 15:00 -21:00 commissiedebat
[Passend onderwijs | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 18 juni 10:00 – 14:00
[Jeugdbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

15. Kamerstukken

Hieronder een overzicht van de belangrijkste Kamerstukken of rapportages uit de afgelopen periode:

- [Meerjarige landelijke monitor School en Omgeving](#)
- [Gescheiden werelden: Onderwijssegregatie houdt aan](#)
- [Financiële reserves swv - vragen Westerveld](#)
- [Brief De volgende stap in de verbetering van passend onderwijs & bijlagen](#)
- [De staat van het onderwijs 2025](#)
- [IvhO jaarverslag 2024](#)
- [Vierde voortgangsrapportage verbeteraanpak passend onderwijs](#)
- [Kamerbrief over beleidsreactie onderzoeksrapport 'Druk op de Keten'](#)